

Een mens is pas vergeten als zijn naam is vergeten

**BOTTENDAAL HERDENKT JOODSE INWONERS
INFORMATIEBIJENKOMST op zaterdag 6 april
van 10.30 tot 12.00 uur
Titus Brandsma Memorial, Stijn Buysstraat 11**

Op **zondag 14 april 2024** worden in wijk Bottendaal Stolpersteine geplaatst voor 26 Joodse slachtoffers van het naziregime tijdens de Tweede Wereldoorlog. De Stolpersteine worden gelegd in het plaveisel voor de huizen waar de slachtoffers voor het laatst hebben gewoond: Oude Groenewoudseweg 262, Evertsenstraat 4, Schoolstraat 123, St. Stephanusstraat 62, St. Stephanusstraat 151, Jan van Galenstraat 44, Van Dulckenstraat 38 en 45, Jan de Wittstraat 51 en 79.

BOTTENDAAL HERDENKT JOODSE INWONERS

Op zaterdag 6 april 2024 is er een informatiebijeenkomst, georganiseerd door Stichting Stolpersteine Nijmegen, waar u kunt luisteren naar levensverhalen en lotgevallen van de slachtoffers voor wie op 14 april in Bottendaal een Stolperstein wordt gelegd.

Spreekers zijn Leo van den Munkhof en Willem Oosterbaan, de schrijvers van *Boekhouding van een ondergang; de razzia van 17 november 1942 in Nijmegen* en ook onderzoekers van de website www.oorloginnijmegen.nl. Ruti Vardi zal vertellen over het herdenkingsprogramma Open Joodse Huizen op 28 april.

locatie **Titus Brandsma Memorial | Tituszaal, Stijn Buysstraat 11**

dag en tijd **6 april 2024 van 10:30 tot 12:00 uur**

gratis entree

HIER WOONDE

Stolpersteine zijn klinkers van 10 bij 10 centimeter. Aan de bovenkant hebben ze een messing plaatje waarin de naam en andere gegevens van het slachtoffer zijn gestanst. De tekst begint met 'HIER WOONDE'. Je struikelt er niet echt over, maar het zien van de Stolpersteine confronteert je met de misdaad die heeft plaatsgevonden.

ELKE STEUN IS WELKOM

Er is veel geld nodig voor de Stolpersteine. Het leggen van een Stolperstein kost € 150. Stichting Stolpersteine Nijmegen streeft ernaar Stolpersteine te plaatsen voor alle in de Tweede Wereldoorlog vervolgd en vermoorde Joden en andere Nijmegenaren die slachtoffer zijn geworden van het nazi-regime.

U kunt via de doneerknop op de website www.stolpersteine-nijmegen.nl een klein of groter bedrag doneren. Of maak uw financiële bijdrage over naar rekening NL88 TRIO 0320 4053 62 ten name van Stichting Stolpersteine Nijmegen onder vermelding van 'Bijdrage Stolpersteine Nijmegen'.

Flip Monnikendam, achteraan in het midden, met vrienden, juni 1940. Privécollectie M.H. Reuderink

Jonas Monnikendam, zijn vrouw Johanna Monnikendam-Frankenhuys en hun zoon Philip (Flip) woonden in de St. Stephanusstraat 62. Jonas en Flip werden op 17 november 1942 tijdens de grote razzia opgepakt. Johanna bleef achter. Fritz Tauber, die zelf ook was opgepakt, beschreef het diepe verdriet van de achttienjarige Flip in zijn ooggetuigenverslag: "... tranen stroomden uit zijn donkere ogen, zijn lichaam schokte van emotie terwijl hij snikkend vertelde dat hij met geweld weggesleept was van het ziekbed van zijn stervende moeder, die nu alleen en zonder hulp achterbleef." Op 18 november 1942 werden Jonas en Flip, samen met 194 andere Joden uit Nijmegen, naar doorgangskamp Westerbork gebracht; op 6 april 1943 volgde Johanna. Jonas werd in januari 1943 in Auschwitz vermoord. Flip en zijn moeder werden op 20 juli 1943 naar het vernietigingskamp Sobibor gedeporteerd, waar Johanna na aankomst direct werd vermoord. Flip werd tewerkgesteld en op onbekende datum in Sobibor vermoord.

Jonas Monnikendam, zijn vrouw Johanna Monnikendam-Frankenhuys en hun zoon Philip (Flip) woonden in de St. Stephanusstraat 62. Jonas en Flip werden op 17 november 1942 tijdens de grote razzia opgepakt. Johanna bleef achter. Fritz Tauber, die zelf ook was opgepakt, beschreef het diepe verdriet van de achttienjarige Flip in zijn ooggetuigenverslag: "... tranen

Familie Pels-Koperenberg v.l.n.r. Nefthalie, Eva, Israël, Nathan, Simon en Dries, circa 1925. Privécollectie Hetty van Emden-Pels

In 1935 vestigden Nefthalie Pels en Eva Pels-Koperenberg zich met hun vier zoons Simon, Andries, Nathan en Israël in de St. Stephanusstraat 151. Nefthalie was vooral actief in de handel van oude metalen. In januari 1941 trad Simon, de oudste zoon, in het huwelijk met Jetje Levie en zij betrokken een woning aan Groenewoudseweg 262 (nu bekend als Oude Groenewoudseweg). In december van datzelfde jaar kregen ze hun dochter

Evaline. In juni 1942 trouwde Andries met Betje Blok en bleven zij bij Andries' ouders wonen. Kort daarna, na een oproep voor een werkkamp, besloten Andries, Nathan en Israël onder te duiken. Hun ouders Eva en Nefthalie, Simon met Jetje en Evaline en Andries' vrouw Betje, werden in september 1942 opgepakt. Via Westerbork werden ze naar Auschwitz gedeporteerd, waar zij na aankomst direct werden vermoord. Nathan werd in mei 1944 opgepakt en in maart 1945 in Buchenwald vermoord. Andries en Israël overleefden de Holocaust door onder te duiken.

OPEN JOODSE HUIZEN NIJMEGEN zondag 28 april 2024

Op 28 april openen vier huizen in Nijmegen waar tijdens de Tweede Wereldoorlog Joden woonden hun deuren om de vroegere bewoners te herdenken. Tijdens de bijeenkomsten vertellen nabestaanden en kennissen over de levens en lotgevallen van de Joodse slachtoffers van het naziregime. Open Joodse Huizen vindt plaats op **zondag 28 april van 11.00 tot 16.30 uur** en is gratis toegankelijk. Het aantal bezoekers is beperkt. Reserveren is niet mogelijk. Zie voor meer informatie: <https://jck.nl/open-joodse-huizen>.

- ◆ Schoolstraat 123, om 11:00 en 12:45 uur herdenking familie Bos-Krause
- ◆ Dr. Jan Berendsstraat 82, om 12:00 en 13:45 uur herdenking familie Rothe
- ◆ Evertsenstraat 4, om 13:00 en 14:30 uur herdenking familie Wolff-Kaas
- ◆ St. Stephanusstraat 62, om 14:00 en 15:30 uur herdenking familie Monnikendam-Frankenhuys

Op zondag 14 april 2024 worden in Bottendaal voor 26 Joodse slachtoffers van het naziregime Stolpersteine gelegd. De ceremonie begint om 13.00 uur bij Oude Groenewoudseweg 262, waarna ook stenen worden gelegd op acht andere adressen, mogelijk met kleine tijdsverschillen.

- 13:00 uur Oude Groenewoudseweg 262 – familie Pels-Levie
- 13:45 uur Evertsenstraat 4 – familie Wolff-Kaas
- 14:05 uur Schoolstraat – familie Bos-Krause
- 14:30 uur St. Stephanusstraat 62 – familie Monnikendam-Frankenhuys
- 14:55 uur St. Stephanusstraat 151 – familie Pels-Koperenberg
- 15:25 uur Jan van Galenstraat – familie Kwiat-Friedländer
- 15:55 uur Van Dulckenstraat 38 – familie Roos-Serphos
- Van Dulckenstraat 45 – Hans Menkel
- 16:25 uur Jan de Wittstraat 51 – familie Sons-Kool
- 16:45 uur Jan de Wittstraat 79 – Meijer Mug

STICHTING
STOLPERSTEINE
NIJMEGEN

www.stolpersteine-nijmegen.nl
info@stolpersteine-nijmegen.nl

